

Wspomnienie o zamiłowanym w mostach **Profesorze Marku** **Łagodzie (1948–2018)**

4 stycznia 2018 r. zmarł śp. prof. dr hab. inż. Marek Łagoda, który całe swoje życie zawodowe poświęcił mostownictwu. Na cmentarzu Bródnowskim w Warszawie 24 stycznia żegnała Go rodzina oraz liczne grono kolegów i przyjaciół.

Marek Łagoda rozpoczął karierę naukową na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej, gdzie w 1973 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera o specjalności budownictwo mostowe. Tytuł doktora nauk technicznych otrzymał w 1982 r. na Politechnice Wrocławskiej. Następnie zajął się naukowo i zawodowo tematyką związaną ze wzmacnianiem konstrukcji mostowych. W 2006 r. przedstawił pracę habilitacyjną *Wzmacnianie mostów przez doklejanie elementów* na Politechnice Krakowskiej.

Od 1974 r. był związany z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie, gdzie pełnił obowiązki kierownika Pracowni Konstrukcji Mostowych w Zakładzie Mostów.

W 2006 r. objął stanowisko kierownika Katedry Dróg i Mostów na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej.

Należy dodać, że był czynnym członkiem Związku Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej od początku jego powstania. Działając

w Związku, wspierał młode pokolenie mostowców, dzieląc się swoim bogatym doświadczeniem. Za swoje zasługi, m.in. na polu wdrażania nowych technologii oraz rozwiązań projektowych, został w późniejszym czasie uhonorowany medalem Związku Mostowców RP.

Moje pierwsze spotkanie z Markiem miało miejsce 40 lat temu na Politechnice Wrocławskiej, w trakcie konferencji *Bezpieczeństwo budowy mostowych*, która była wtedy cyklicznie organizowana na mojej macierzystej uczelni. Marek był jej stałym uczestnikiem.

Kilka lat później – kończyłem wówczas budowę estakady w Kłodzku – to właśnie On namówił mnie do pracy w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów, z którym całe życie był związany.

Wspólnie z prof. Mieczysławem Rybakiem był wówczas jednym z pomysłodawców budowy Ośrodka do Badań Mostów na kolejowym Torze Doświadczalnym w Żmigrodzie, który zaczęliśmy razem budować. Ośrodek ten został ukończony i wraz z Torem Doświadczalnym funkcjonuje, przynosząc efekty badawczo-techniczne na skalę nie tylko krajową, ale i światową.

W drugiej połowie lat 80. XX w. był też inicjatorem i pierwszym koordynatorem, funkcjonującego w drogownictwie do dzisiaj, Systemu Gospodarki Mostowej jako narzędzia do zarządzania obiektami inżynieryjnymi tak pod względem ich ewidencji, systemu przeglądów, jak i utrzymania. Pod koniec lat 80. przekazał mi pałeczkę koordynatora, bo stwierdził, że chce realizować kolejne interesujące go zadania i nowatorskie pomysły. Tak więc te dwie idee Marka miały znaczący wpływ na moje dalsze życie zawodowe.

Śp. prof. Marek Łagoda ze swoją ukochaną Zoną Grażyną

W początkowych latach pracy w Instytucie wspólnie realizowaliśmy pod jego kierunkiem wiele badań terenowych, laboratoryjnych i prac eksperckich, praktycznie na terenie całej Polski. Współpraca z Markiem nauczyła mnie bardzo wiele.

Już przy pierwszym spotkaniu, co potwierdziło się w kolejnych latach współpracy, wiedziałem, że Marek doskonale rozumie konstrukcje mostowe, bo „czuje” je i wie, jak zachowują się poszczególne ich elementy, zespolone w całość, często skomplikowany ustrój nośny. Dlatego też był doskonałym badaczem, projektantem i ekspertem. Przy tym angażował się dosłownie całym sobą w dany problem. Umiał też organizować pracę zespołową.

Nasuwa mi się tu znane przysłowie Konfucjusza, które doskonale pasuje do Marka Łagody: „Wybierz pracę, którą kochasz, i nie przepracujesz ani jednego dnia więcej w Twoim życiu”. Takiego właśnie Marka pamiętam.

Od kiedy Go poznałem, zawsze z podziwem przyglądałem się Jego kolejnym osiągnięciom technicznym. Trudno je wszystkie wymienić, były to m.in.:

- nowatorski most łukowy w Ostrołęce wraz ze sposobem jego montażu;

- konsultant naukowy przy budowie wielu spektakularnych mostów, m.in. Świętokrzyskiego i Siekierkowskiego. Jako autor technologii montażu konstrukcji nośnej mostu Siekierkowskiego otrzymał nagrodę I stopnia Ministra Infrastruktury oraz NOT-u;

- wprowadzenie do powszechnej praktyki inżynierskiej w Polsce wielu nowych typów połączeń w mostownictwie, m.in. zespolenia sworzniowego oraz połączenia klejowo-sprężonego;

- wprowadzenie nowych rodzajów stali konstrukcyjnych do budowy mostów przez wydanie odpowiednich zaleceń;

- wprowadzenie do powszechnej praktyki inżynierskiej nowoczesnych technologii i rozwiązań z zakresu budowy, napraw i wzmocnienia konstrukcji mostowych. Warto tu wymienić chociażby, innowacyjny na owe czasy, zaprojektowany i wykonany przez Marka Łagodę sposób wzmocnienia mostu przez San w Rzuchowie. Zaproponowane rozwiązanie techniczne świadczy o praktycznej kreatywności konstrukcyjnej oraz o tym, że już wtedy wyprzedzał często swoją epokę. Dotyczy to również projektu podwieszenia mostu kolejowego nad zaporą wodną w Pilchowicach przy wykorzystaniu elementów trzeciego pasa jako konstrukcji przegubowych pylonów, który zrealizowaliśmy wspólnie według Jego idei.

Wprowadził obowiązujące w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad *Zalecenia dotyczące wzmocnienia konstrukcji mostowych za pomocą przyklejanego zbrojenia zewnętrznego*. Jego autorska metoda wzmocnienia konstrukcji mostowych z wykorzystaniem taśm kompozytowych przyczyniła się do rozwoju tej dziedziny mostownictwa zarówno w kraju, jak i za granicą.

Profesor Łagoda był wieloletnim szefem komisji ministerialnej dopuszczającej krajowe wytwórnie konstrukcji stalowych do wykonywania mostów. Aktywnie działał w dziedzinie normalizacji i optymalizacji budownictwa mostowego w Polsce, w tym w zakresie dostosowania go do standardów Unii Europejskiej.

Wspólnie ze swoją ukochaną Żoną Grażyną upowszechniał szeroko wiedzę na temat estetyki mostów, a także zagadnień ekologicznych.

Ta krótka wspomnieniowa notka nie odda z natury rzeczy wspaniałości osoby Marka jako Technika, Naukowca, Kolegi, Przyjaciela i Człowieka z bogatym wnętrzem duchowym.

Drogi Marku – pozostaniesz na zawsze w naszej pamięci!

Adam Wysokowski, Uniwersytet Zielonogórski

Wspólne badania mostu w Tryńczy przez Wisłok pod próbnym obciążeniem, 1986 r.

Wyjazd z Markiem na konferencję mostową w Darmstadt w 1992 r.

Most przez San w Rzuchowie w powiecie leżajskim. Podwieszenie zaprojektowane i zrealizowane w latach 70. XX w. pod nadzorem Marka Łagody. Był to, w ocenie autora tego tekstu, pierwszy na świecie most typu extradosed – dzieło Marka Łagody